

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. В.В. ДОКУЧАЄВА**

КАФЕДРА МОВНИХ ДИСЦИПЛІН

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор

Р. М. Шелудько

«28» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 1.1.2 «Іноземна (англійська) мова»

Галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»
Спеціальність	205 «Лісове господарство»
Освітньо професійна програма	205 «Лісове господарство»
Факультет	Лісового господарства

Харків - 2020

Робоча програма «Іноземна (англійська) мова» для здобувачів галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», спеціальності 205 «Лісове господарство» (початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти), освітньо-професійної програми 205 «Лісове господарство».

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Логінова О.В., ст. викладач кафедри мовних дисциплін

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри мовних дисциплін

Протокол № 1 від " 26 " серпня 2020 року

Завідувачка кафедри мовних дисциплін професор _____

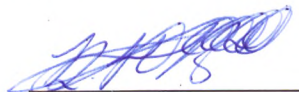
Л. В Герман

" 26 " серпня 2020 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету лісового господарства

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2020 р.

Голова навчально -методичної комісії фак-ту лісового господарства

М. М. Ведмідь

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»	Нормативна	
Модулів -- 2	Спеціальність 205 "Лісове господарство" Освітньо- професійна програма "Лісове господарство" кваліфікаційний рівень	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 5		2020-2021	2020-2021
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		1, 2	3
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 години, аудиторних – 60 годин, самостійної роботи студента – 30 годин,		Лекції	
		0	18
		Практичні, семінарські	
		60	0
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		30 год.	72
		Вид контролю:	
		іспит	Іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни -- формувати у студентів загальні та професійно-орієнтовані мовленнєві компетенції (лінгвістичну, соціолінгвістичну та прагматично комунікативну) для забезпечення їхнього ефективного спілкування; сприяти розвитку у студентів здібностей до самооцінки та здатності до самостійної роботи як під час навчання у виші, так і після отримання диплома про вищу освіту.

Завдання дисципліни: навчання дисципліні зводиться до набуття студентами навичок практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, зумовленої професійними потребами, одержання новітньої фахової інформації з іноземних джерел; користування усним монологічним та діалогічним мовленням у межах побутової, суспільно-політичної та фахової тематики; перекладу, реферування та анотування фахової літератури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

1. основи фонетичної системи іноземної мови;
2. нормативну граматику іноземної мови;
3. лексичний мінімум, передбачений програмою (2000 лексичних одиниць);
4. особливості перекладу, реферування, анотування фахової літератури;
5. мовленнєвий етикет спілкування.

уміти:

1. перекладати англomовні професійні тексти рідною мовою, користуючись відповідними словниками;
2. аналізувати англomовні джерела інформації для отримання даних, що є необхідними для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень;
  - писати професійні тексти і документи іноземною мовою з низки галузевих питань;
  - писати ділові та професійні листи, демонструючи міжкультурне розуміння та попередні знання у конкретному професійному контексті.
3. обговорювати навчальні та пов'язані зі спеціалізацією питання;
4. знаходити нову текстову, графічну, аудіо та відео інформацію, що міститься в англomовних галузевих матеріалах (як у друкованому, так і в електронному вигляді), користуючись відповідними пошуковими методами;
5. готувати публічні виступи з галузевих питань, застосовуючи відповідні засоби вербальної комунікації та адекватні форми ведення дискусій і дебатів.

Перелік компетентностей.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі та вирішувати практичні завдання у лісовому

господарстві або у процесі навчання, що передбачає застосування певних знань та практичних навичок, технологічних методів та прийомів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

3. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.

4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

11. Навички здійснення безпечної діяльності. Її місця у загальній системі

12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

Очікувані результати навчання дисципліни є:

1. Володіти гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі академічного або професійного спрямування.

2. Оцінювати значення гуманітарних, природничо-наукових знань. Знаходити рішення у професійній діяльності, мати достатню компетентність в методах самостійних досліджень, бути здатним інтерпретувати їх результати.

3. Застосовувати знання та навички із загальної та професійної підготовки для вирішення спеціалізованих завдань.

6. Вибирати комплекс необхідних гуманітарних, природничо-наукових знань та професійної інформації для вирішення питань майбутньої фахової діяльності.

8. На основі гуманітарних і професійних знань формувати етико-деонтологічні засади для співпраці в колективі та спілкування із суб'єктами груп контактування.

в роботі академічного або професійного спрямування.

формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі

знаходити рішення у професійній діяльності, мати достатню

компетентність в методах самостійних досліджень, бути здатним

10. На основі гуманітарних знань демонструвати соціальний оптимізм, повагу до етичних принципів. Проявляти позитивну професійну, соціальну та емоційну поведінку і адаптувати її до системи загальнолюдських цінностей; в межах компетенції проявляти самостійність і відповідальність у роботі.

17. Творчо підходити до проблем цивілізації та культури; особливостей розвитку політичного та культурного життя України.

20. Володіти професійно-орієнтованими знання лексико-граматичного матеріалу, професійних термінів та понять, спеціальних технологічних термінів.

Міждисциплінарні зв'язки:

1. Шкільний курс англійської мови.
2. Українська мова.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Людина і природа.

Тема 1. Моя родина. (ГраMATика: *Present Indefinite*, дієслово *to be*)

Тема 2. На фермі. (ГраMATика: *Past Indefinite*, дієслово *to have*)

Тема 3. Рослини і природа. (ГраMATика: *Future Indefinite*)

Тема 4. Наш університет. (ГраMATика: *Continuous Tenses*)

Тема 5. Робота на фермі. (ГраMATика: *Adjective and Adverb Degrees of Comparison*)

Тема 6. Рослинні зони та їхнє середовище. (ГраMATика: *Modal Verbs*)

Змістовий модуль 2. Великобританія: лісове та сільське господарство

Тема 1. British Farms. (ГраMATика: *Perfect Tenses*)

Тема 2. Студенти-аграрії та лісівники в Британії. (ГраMATика: *Passive Voice*)

Тема 3. Захист природи в Україні. (ГраMATика: *Participles I, II*)

Тема 4. Економіка України. (ГраMATика: *Infinitive and Infinitive Construction*)

Змістовий модуль 3. Ліси. Види лісів.

Тема 1. Що таке ліс?

Тема 2. Помірні ліси.

Тема 3. Гірські ліси.

Змістовий модуль 4. Дерево.

Тема 1. Дерево.

Тема 2. Головні частини дерева.

Тема 3. Стовбур дерева.

Змістовий модуль 5. Ушкодження лісів.

Тема 1. Що спричиняє втрату лісів.

Тема 2. Природні загрози лісу.

Тема 3. Наслідки втрачання лісів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	ін д	с.р		л	п	лаб	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Людина і природа.												
Тема 1. Моя родина. (Present Indefinite)	4			4			2					2
Тема 2. На фермі (Past Indefinite)	4			2		2	3			1		2
Тема 3. Рослини і природа (Future Indefinite)	4			2		2	3			1		2
Тема 4. Наш університет (Continuous Tenses)	2			2			2					2
Тема 5. Робота на фермі. (The degrees of comparison of Adjectives and Adverbs)	6			4		2	3			1		2
Тема 6. Рослинні зони та їх оточення (Modal Verbs)	2			2			7			1		6
Змістовий модуль 2. Великобританія: лісове та сільське господарство.												
Тема 1. Ферми в Британії (Perfect Tenses)	6			4		2	5			1		4
Тема 2. Студенти аграрії і	4			2		2	9			1		8

лісівники в Британії (Passive Voice)											
Тема 3. Захист природи в Україні. (Participles I, II)	8		4		4	3			1		2
Тема 4. Економіка України. (Infinitive and Infinitive constructions)	8		4		4	7			1		6
Змістовий модуль 3. Ліси. Види лісів.											
Тема 1. Що таке ліс?	6		4		2	7			1		6
Тема 2. Помірні ліси.	6		4		2	6					6
Тема 3. Гірські ліси	6		4		2	5			1		4
Змістовий модуль 4. Дерево											
Тема 1. Дерево	4		2		2	6			2		4
Тема 2. Головні частини дерева.	4		2		2	4					4
Тема 3. Стовбур дерева	2		2			5			1		4
Змістовий модуль 5. Ушкодження лісів											
Тема 1. Що спричиняє втрату лісів.	6		4		2	6			2		4
Тема 2. Природні загрози лісів	4		2		2	3			1		2
Тема 3. Наслідки втрачання лісів.	6		4		2	6			2		6
Усього годин	90		60		30	90			18		72

5. Завдання для самостійної роботи

№	Завдання	години
1.	1. Ознайомитися з граматичним матеріалом: <i>Pronouns. Plural Form of Nouns. Prepositions. There is/are. Possessive case of Nouns.</i> Виконати вправи на закріплення опрацьованого матеріалу: впр. 4, стор. 4; впр. 6, стор. 5; впр.7, стор. 5;	2
2.	2. Ознайомитися зі змістом тексту « <i>Climate and Weather and Their Effects on Cropping</i> » - стор. 24. Виконати впр.2, стор. 25. Дати опис бобових рослин. Ознайомитися зі змістом тексту « <i>Training Agriculturists in Ukraine</i> » - стор.41. Відповісти на питання – стор.41. Описати один з сільськогосподарських навчальних закладів в Україні.	2
3.	3. Ознайомитися зі змістом тексту « <i>Environmental Conservation</i> » - стор. 45. Підготувати доповідь, пов'язану із забрудненням навколишнього середовища та причинами їх виникнення.	2
4.	4. Ознайомитися зі змістом текстів « <i>Ukrainian Agriculture</i> » та « <i>Farmer- the Basis of the Ukrainian Society,</i> »- стор. 50. Виконати впр. 9, стор. 50; впр.10, стор.50.,впр. VII, IX, ст. 54,55. Підготувати доповідь про традиції та сучасні тенденції розвитку сільського господарства в Україні.	2
5.	5. Ознайомитися зі змістом тексту « <i>Bread-the Criterion of the Ukrainian Existence</i> » (part II) – ст. 36, 37. Підготувати доповідь на тему „Хліб та Православні свята в Україні”.	2
6.	Прочитати текст “ <i>Money</i> ”. Виконати впр. II. Опрацювати тему “ <i>Музика</i> ”, “ <i>Кіно</i> ”, “ <i>Театр</i> ” і підготувати доповідь про ваш улюблений вид мистецтва.	2
7	Підібрати тексти пов'язані з: а) системою освіти у Великобританії, США, Україні і на їх основі підготувати повідомлення по даній проблемі; б) типами господарств у Великобританії, США, Україні і скласти тези до текстів; в) напрямками сільського господарства у Великобританії, США, Україні і порівняти основні напрямки розвитку у Великобританії та Україні і підготувати повідомлення по даній проблематиці.	2
8.	Ознайомитися з темою « <i>Література України</i> » і скласти тези до тексту. а) визначити основні етапи розвитку літератури в Україні; б) підготувати доповідь про одного з письменників України. Ознайомитися з темою « <i>Музика, Кіно, Театр</i> ».	2

	а) підготувати розповідь про роль музики, кіно, театру; б) підготувати розповідь про роль мистецтва у житті людини; в) підготувати розповідь про ваш улюблений вид мистецтва; г) розповісти про один з напрямків у музиці, кіно, театрі.	
9.	Ознайомитися з темою „Спорт” і скласти план. а) підготувати доповідь про історію виникнення олімпійських ігор; б) підготувати розповідь про ваш улюблений вид спорту; в) підготувати розповідь про роль спорту у житті людини.	2
10.	Опрацювати країнознавчу літературу в бібліотеках та підготувати реферат про життя студентів у сільськогосподарських навчальних закладах Великобританії.	2
Разом за заліковий модуль		20

1.	Ознайомитися зі змістом тексту „Forests are Helped by Animals”. Зробити анотування тексту. Література основна: [3, с. 257]. Підібрати тексти, пов’язані зі станом лісівництва в Україні і скласти план до тексту.	2
2.	Ознайомитися зі змістом тексту „Friendship Tree”. Література основна: [3, с. 247]. Скласти тези до тексту, розповісти про дерево дружби як ознаку миру. Підготувати повідомлення про розбіжності та подібності у розвитку сільського господарства Великої Британії та США.	2
3.	Ознайомитися зі змістом тексту „What is Forest”. Література основна: [3, с. 124]. Підготувати інформацію про систему збереження лісів у Великій Британії.	2
4.	Ознайомитися з темою «Сільськогосподарська практика студентів за кордоном». Підібрати тексти, пов’язані з проблемою знищення лісів в Україні і зробити анотування текстів.	2
5.	Ознайомитися з темою «Аграрна освіта у Великій Британії і США». Опрацювати фахову літературу в системі Інтернет і підготувати реферат по проблемі збільшення лісових територій в Україні.	2
Разом за рік		30

6. Методи навчання

У ході вивчення іноземної мови використовуємо такі методи навчання:

1. Група методів за джерелом передачі й сприйняття інформації: словесні (пояснення навчального матеріалу, монологічне/діалогічне мовлення, аудіювання, тощо), наочні (відео сюжети, граматичні таблиці, рисунки на дошці та інше), практичні (робота в мультимедійному класі з аудіо та відеоматеріалами).

2. Група методів за логікою передачі і засвоєння навчального матеріалу: індуктивний, дедуктивний, аналітичний, синтетичний, узагальнення, виділення головного тощо.
3. Група методів за ступенем самостійного мислення при засвоєнні знань: репродуктивний та продуктивний.
4. Група методів за ступенем управління навчальним процесом: навчання під керівництвом викладача, самостійна робота з підручником, електронними джерелами інформації та аудіо/відео матеріалами; виконання письмових завдань (рефератів, резюме та інше), підготовка домашнього читання.

7. Методи контролю

Контроль сприяє більш глибокому засвоєнню знань, умінь та навичок. Перевірка та оцінювання дає інформацію викладачеві щодо рівня знань і вмінь здобувачів, дозволяє аналізувати наскільки ефективними є технології навчання, форми, методи та засоби, які використовуються у викладанні.

Контроль дисциплінує студентів, сприяє формуванню відповідальності та самостійності у навчанні. Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, умінь, комунікацій, автономності та відповідальності здобувачів включає поточний, модульний (відповідно визначеному змістовому модулю) та підсумковий/семестровий контроль результатів навчання.

Поточний контроль – контроль рівня знань та вмінь у процесі навчання, який проводиться на практичних заняттях, і при цьому забезпечує контроль за засвоєнням теоретичного матеріалу і виконання завдань, передбачених практичними заняттями і самостійною роботою (прийом викладачем виконаних завдань, опитування, виконання контрольних робіт за необхідністю, співбесіда та ін.).

Модульний контроль – це різновид контрольних заходів для оцінювання навчальної діяльності здобувачів на визначених етапах. Його здійснюють у формі тесту щодо засвоєння здобувачами теоретичного та практичного програмного матеріалу дисципліни.

Підсумковий/Семестровий контроль – контроль, який здійснюється по завершенню вивчення дисципліни. Він проводиться у формі іспиту в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Семестровий (підсумковий) екзамен оцінюється за 10 бальною шкалою.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота

Змістовий модуль №1						Змістовий модуль №2				Зміст. мод. 3			Зміст. мод. 4			Зміст. мод. 5			Підсумковий тест (екзамен)	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T1	T2	T3	T1	T2	T3		
5	4	5	5	5	5	4	5	4	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	10	100

T1, T2 ... – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D		
60-65	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань

і комунікативних навичок здобувачів

Оцінка „відмінно” (ECTS – A) 90-100 балів виставляється здобувачеві, який виконав робочий план, завдання для самостійного опрацювання, активно працював на заняттях, брав участь в університетському конкурсі з української мови. Цілком володіє мовним матеріалом. Засвоїв специфіку функціонування мови у сфері професійного спілкування, вказує на особливості лексичних, граматичних, стилістичних засобів мови фахового спілкування. Виявляє комунікативні навички: швидко орієнтується в ситуації, аналітично опрацьовує матеріал (літературу), будує спілкування відповідно до мети, особливостей аудиторії, адекватний до реакції реципієнта. Виявляє загальну мовну культуру, творчий підхід до роботи. Практичні мовні завдання виконує на 99 відсотків.

Оцінка «добре» (ECTS – B, C) 75-89 балів виставляється здобувачеві, який виконав робочий план, завдання для самостійного опрацювання, активно працював на заняттях. Володіє загальними знаннями програмового матеріалу, з'ясовує специфіку функціонування мови у сфері професійного спілкування, вказує на особливості лексичних, граматичних, стилістичних засобів мови фахового спілкування. Виявляє комунікативні навички: швидко орієнтується в ситуації, аналітично опрацьовує матеріал, однак припускається незначних помилок у мові. Практичні мовні завдання виконує на 75 відсотків.

Оцінка «задовільно» (ECTS – D, E) 60-74 балів виставляється, якщо здобувач виконав робочий план, не в повному обсязі завдання для самостійного опрацювання. Працював на заняттях, але не виявляв активності. Володіє загальними знаннями програмового матеріалу в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи (може викласти основні відомості про сучасну українську літературну мову як основу мови професійного спілкування, диференціює стилі, норми, однак не може вказати на специфіку функціонування мови у сфері професійного спілкування); називає основні якості мовця, має сформоване уявлення про комунікативні навички, але не виявляє їх. Практичні мовні завдання виконує на 50 відсотків.

Оцінка «незадовільно» (ECTS – FX) 35-59 балів виставляється, якщо здобувач не виконав робочого плану, не виконав завдання для самостійного опрацювання, індивідуальну роботу; не виявив загальних знань програмового матеріалу, комунікативних навичок мовного спілкування в заданій ситуації (публічний виступ, обговорення, аналіз мовного матеріалу). Практичні мовні завдання виконує на 30 відсотків.

Оцінка „незадовільно" (ECTS – F) 0-34 балів виставляється здобувачеві, який практично не виконав в установлені терміни завдання, передбачені для виконання на практичних заняттях і самостійної роботи, має значну кількість пропусків занять, не володіє теоретичним матеріалом змістового модуля (теми), необхідна значна додаткова робота (повторне вивчення програмного матеріалу).

Підсумковий контроль здійснюється по завершенні вивчення курсу. На підставі даних періодичного (проміжного) контролю з „Відомості поточного контролю” викладач, який проводить практичні заняття заносить підсумкову оцінку поточної успішності в „Відомість підсумкового контролю”. На випадок, коли підсумкова оцінка поточної успішності задовольняє студента, то може бути виставлена підсумкова оцінка автоматично за семестр в цілому по курсу.

Методичне забезпечення

1. English for Specific Purposes (ESP) National Curriculum for Universities. Програма з англійської мови для професійного спілкування / Кол авторів – К.: Ленвіт, 2005. – 119с.
2. Англійська мова. Програма навчальної дисципліни для підготовки фахівців в аграрних вищих навчальних закладах II – IV рівнів акредитації. – К.: Аграрна освіта, 2004. – 15 с.
3. Аудіо/відеотека кафедри.
4. Герман Л.В., Паніна О.А., Шульга І.В. Навчально-методичний посібник з англійської мови. – Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2012 – 103 с.
5. Мультимедійні програми.
6. Герман Л.В., Шульга І.В., Хижняк Н.В., Луценко І.В. - Навч.-метод. посібник для студентів факультет «Лісове господарство» - Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2007 – 89 с.

Рекомендована література

Основна

1. Бонк Н.А., Левина И.И, Бонк И.А. Английский шаг за шагом: Курс для начинающих. В 2 т. – М.: ЗАО «Росмэн-Пресс». – 2006. – 558 с.
2. Герман Л.В., Паніна О.А., Шульга І.В. Навчально-методичний посібник з англійської мови. – Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2003 – 56 с.
3. Герман Л.В., Паніна О.А., Шульга І.В. Граматика англійської мови у таблицях. – Харків: ХНАУ факу ім. В.В. Докучаєва, 2004 – 29 с.
4. Герман Л.В., Шульга І.В., Хижняк Н.В., Луценко І.В. - Навч.-метод. посібник для студентів факультет «Лісове господарство» - Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2007 – 89 с.
5. Шульга І.В., Паніна О.А., Прогнімак В.Ф., Чорна В.Л., Хижняк Н.В., Арзамасцева Н.О., Брокль С.Г., Маковська О.А., Шеремет О.О. Посібник з розмовної англійської мови (для бакалаврів) - Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2008 – 121 с.
6. Новосьолова І.З. Підручник з англійської мови для с.-г. та лісотехнічних ВНЗ. – М.: Вищ. шк., 1984.- С.203-236.

Додаткова

1. Верба Л. Г. Граматика сучасної англійської мови: посібник/ Л. Г. Верба, Г. В. Верба. – К., 2006. – 341 с.
2. Журнали: “Agricultural Research”, “Outlook on Agriculture”.
3. Качалова К. Н. Практическая грамматика английского языка/ К.Н. Качалова, Е.Е. Израилевич. – М., 2007. – 92 с.
4. Текстотека кафедри.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Forestry>
2. http://en.wikipedia.org/wiki/Outline_of_forestry
3. <http://www.tutorvista.com/content/biology/biology-iv/ecosystem/>
4. <http://www.iufro.org/discover/organization>